

Gäller för: Verksamhet Barncancercentrum

Giltig från: 2025-04-22

Innehållsansvar: Magnus Göransson, (maggo3), Överläkare

Giltig till: 2027-04-15

Granskad av: Natasa Slekovec, (natsl1), Verksamhetsassistent

Godkänd av: Thorsteinn Gunnarsson, (thogu14), Verksamhetschef

Planerat partiellt blodbyte vid sicklecellsjukdom

Förändringar sedan föregående version

Ny rutin.

Bakgrund och syfte

Denna rutin ska tydliggöra arbetssättet vid partiellt blodbyte. Den beskrivna processen har till syfte att motverka cerebral vasoocklusion och ischemi vid sicklecellsjukdom. Detta åstadkommes genom att hålla HbS-andel <30% och Hb>90. Behandlingen ges tills vidare, ofta var tredje vecka.

Indikationer

1. Förhöjda cerebrala flödes hastigheter påvisade med ultraljud
2. Påvisad cerebral skada, t ex MR-förändringar
3. Smärtor när optimal medikamentell behandling är otillräcklig

Maskinellt blodbyte på vuxenhematologen kan i vissa fall vara ett alternativ, framför allt för de äldre barnen.

Genomförande

Förprover: Blodstatus, järnpaket, leverstatus, GT, kreatinin

”HbS-andel före blodbyte?” skrivs i stora rutan på klin kem-remiss 4 och rutan

”Fraktionerade hemoglobiner” kryssas i.

Pretransfusions-Hb anges.

Vid förprov Hb <75: Börja med steg 1, vid förprov Hb 75 och mer: Börja med steg 2.

Transfusionsmängd erytrocytkoncentrat anges. I Melior hänvisas ordinationsmängd till patientspecifikt protokoll *Planerat partiellt blodbyte vid sicklecellsjukdom*, se bilaga.

Tre aspirationssteg och tre eller fyra transfusionssteg utföres enligt följande:

Steg 1.	Ge 3 ml/kg på ca 25 min. Vid Hb <75 inledes blodbytet med steg 1. Se ovan.
Steg 2.	Dra 3 ml/kg på ca 5-10 min
Steg 3.	Ge 3 ml/kg på ca 25 min
Steg 4.	Dra 3 ml/kg på ca 5-10 min
Steg 5.	Ge 3 ml/kg på ca 25 min
Steg 6.	Dra 3 ml/kg på ca 5-10 min
Steg 7.	Ge resterande mängd. Infusionstid anges.

Läkare fyller i och signerar dels total transfusionsmängd, dels infusionstid i steg 7.
Ovanstående är grundutförandet. Individualisering kan ske vilket i så fall framgår ur journal.

Relaterad information

Se bilaga; Patientspecifikt protokoll *Planerat partiellt blodbyte vid sicklecellsjukdom*
Patientspecifikt protokoll ska sitta i kardex. Dokumentet finns också i SharePoint; Hema-Team (mapp): Utbytestransfusion (mapp).

Ansvar

Gäller för all personal på Barncancercentrum. Ansvar för spridning och implementering har avdelningschef. Verksamhetschefen ansvarar för att de rutiner och riktlinjer som verksamheten kräver finns tillgängliga och att verksamheten arbetar enligt SOSFS 2011:9.

Uppföljning, utvärdering och revision

Innehållsansvarig är ansvarig för revision. Medvetet avsteg från rutinen dokumenteras i Melior om rutinen är kopplad till patient. Övriga orsaker till avsteg från rutinen rapporteras i MedControlPro.

Innehållsgranskare

Hagar El Hattab, barnsjuksköterska, Barncancercentrum

Bilaga 1

Patientspecifikt protokoll för

Planerat partiellt blodbyte vid sicklecellsjukdom

PAT:

Planerad behandlingsdag: _____

Vikt: _____

Förprover: Blodstatus, järnpaket, leverstatus, GT, kreatinin

Text på klin kem-remiss 4: "HbS-andel, före resp efter blodbyte?" (rutan
"Fraktionerade hemoglobiner")

Pretransfusions-Hb: _____

Vid förprov Hb <75 → Börja med steg 1, vid förprov Hb 75 och mer → Börja med steg 2.

Ordinerad transfusionsmängd: _____ ml/enhet

		UT (ml)	IN (ml)	Kl/sign
Steg 1.	Ge 3 ml/kg → _____ ml /ca 25 min Börja med detta steg vid Hb <75 (se ovan)	X		
Steg 2.	Dra 3 ml/kg → _____ ml /ca 5-10 min		X	
Steg 3.	Ge 3 ml/kg → _____ ml /ca 25 min	X		
Steg 4.	Dra 3 ml/kg → _____ ml / ca 5-10 min		X	
Steg 5.	Ge 3 ml/kg → _____ ml / ca 25 min	X		
Steg 6.	Dra 3 ml/kg → _____ ml / 5-10 min		X	
Steg 7.	Ge resterande mängd. Inf-tid: _____	X		

Dr-sign: _____

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Verksamhet Barncancercentrum

Innehållsansvar: Magnus Göransson, (maggo3), Överläkare

Granskad av: Natasa Slekovec, (natsl1), Verksamhetsassistent

Godkänd av: Thorsteinn Gunnarsson, (thogu14),
Verksamhetschef

Dokument-ID: SU9774-1570060579-755

Version: 2.0

Giltig från: 2025-04-22

Giltig till: 2027-04-15